

ЧЕТВЕРТИЙ РЕАКТОР ЧАЕС ВІДТЕПЕР НЕ ЗАГРОЖУВАТИМЕ

Алла АКСЬОНОВА, фото Валерія КРИМЧАКА

Понад десять років над четвертим енергоблоком Чорнобильської атомної станції укріплювали саркофаг, щоб той не завалився на зруйнований вибухом реактор. І лише нині, після проведених робіт по стабілізації його конструкцій, атомний "монстр" більше не загрожуватиме людству новою ядерною катастрофою

Нещодавно цю довгоочікувану новину озвучив генеральний директор ДСП ЧАЕС Ігор Грамоткін під час огляду об'єкта очільником МНС України Володимиром Шандрою та запрошеними журналістами. Після цього відбулося підписання Акту прийняття в експлуатацію проведених заходів в рамках проекту "Стабілізація будівельних конструкцій об'єкта "Укриття".

Зведення саркофага велося в екстремальних умовах. Через високе радіаційне опромінення будували як могли та з того, що було під рукою. Недоліки виявили вже потому. Їх і довелося усувати понад десять років.

– Будівельні конструкції цього об'єкта, – розпочав ознайомлення присутніх із виконаними стабілізаційними заходами керівник проекту Віктор Хаврус, – хоча й не були якимись унікальними, однак мали надзвичайно важливу функцію. Недоліки при зведенні конструкцій і породили проблему їх надійності. Більше того, через

поступове й постійне руйнування з'явилася загроза обриву із подальшими жакливими наслідками. Тому найперше, що ми зробили – укріпили задню стінку саркофага. Саме на неї йшло найбільше навантаження від даху. Його стіна могла не витримати, і тоді б завалилася вся конструкція. Крім укріплення стіни, посилено верхній ярус каркаса та плит перекриття тощо. Завершальним заходом даного проекту стала локальна герметизація (ремонт) легкої покрівлі над центральною залогою четвертого енергоблока ЧАЕС.

Однак ще минулого року, за словами Ігоря Грамоткіна, експерти піддавали сумніву реалізацію цілої низки заходів, передбачених у рамках проекту. Насамперед, до них через високий рівень випромінювання були віднесені й роботи, що стосувалися ремонту легкої покрівлі "Укриття". Але необхідність у герметизації покрівлі була очевидна.

(Початок. Продовження на стор. 3)



Міністр МНС України Володимир Шандра на Чорнобильській АЕС з робочою поїздкою

ЧЕТВЕРТИЙ РЕАКТОР ЧАЕС ВІДТЕПЕР НЕ ЗАГРОЖУВАТИМЕ

(Закінчення. Початок на стор. 1)

За тривалий час експлуатації "Укриття" виникла загроза, що крізь можливі щілини дощова вода та сніг могли потрапляти всередину будівлі четвертого енергоблока, створюючи небезпеку розмивання фундаменту об'єкта і вносу радіоактивного пилу в ґрунтові води. Останні могли нести його далі – у річки Прип'ять та Дніпро. Крім того, повітряним шляхом саме через стару покрівлю назовні могла виноситися частина радіоактивних речовин. Тож довелося шукати компромісного виходу для вирішення непростого, здавалося б – перельного завдання.

"Завершення стабілізаційних заходів на "Укритті" – це надзвичайно важлива складова плану перетворення цього об'єкта в екологічнобезпечну систему, – прокоментував журналістам дану подію Міністр МНС України Володимир Шандра. – Закінчено надзвичайно важливий етап у стабілізації конструкції "Укриття". Роботи проходили в особливо важких умовах. Одне з найважливіших досягнень проекту стабілізації – це те, що всі найскладніші заходи виконані без шкоди для здоров'я персоналу. Безпеку гарантував цілий комплекс спеціальних розроблених заходів і правил на об'єкті, зокрема, екранування місць проведення робіт. Це дозволило значно знизити дозові навантаження на працівників. Тепер, завдяки виконанню повного комплексу заходів, нам удалося домогтися зниження ризику пошкодження об'єкта, як мінімум, на 15 років. А вже влітку 2012 року буде споруджений безпечний конфайнмент, – наголосив Володимир Шандра. – Окрім того, реалізація стабілізаційних заходів на об'єкті "Укриття" дозволить ефективно втілювати й інші проекти на Чорнобильській АЕС та мінімізувати ризики для працюючого персоналу".

Між тим, за інформацією Ігоря Грамоткіна, підготовки до зведення нового "Укриття", так званого безпечного конфайнменту, що за формою нагадує арку – вже розпочато. Вона накриє і нині укріплений саркофаг, і зруйнований вибухом реактор. "Зараз проводяться проектні роботи по зведенню безпечного конфайнменту, – пояснює пан Ігор. – Саме ж будівництво розпочнеться влітку наступного року. За попередніми роз-

рахунками, він повинен стати гарантом безпеки від радіоактивних речовин пошкодженого реактора на 100 років".

Згодом розберуть нинішній саркофаг під аркою. Планують також вибрати зі зруйнованого реактора ядерне паливо, вірніше ту лавоподібну радіоактивну масу, що утворилася після вибуху. Проте як це зробити, поки що ніхто не знає. Сучасна світова наука ще не придумала відповідну технологію, яка б дозволила без шкоди для людського здоров'я зібрати в умовах високого дозового навантаження лавоподібну масу, переробити її та захоронити.

Однак найближчим часом керівництво ЧАЕС планує приступити до знешкодження тих небезпечних радіоактивних відходів, що накопичилися на станції і в зоні відчуження від дня аварії четвертого енергоблока. Для цього збудували спеціальний промисловий комплекс із переробки твердих радіоактивних відходів.

ДОВІДКА.

Промисловий комплекс із поводження з твердими радіоактивними відходами складається з чотирьох взаємозв'язаних установок (лотів); будівельно-монтажні роботи на ньому закінчені. Замовником будівництва виступає НАЕК "Енергоатом", правонаступником – ДСП "Чорнобильська АЕС". 95 % проекту фінансує Європейська Комісія.

У межах робочої поїздки на ЧАЕС Володимир Шандра відвідав і згаданий комплекс та ознайомився зі станом справ на даному об'єкті. Слід зазначити, що в експлуатацію його поки що не запустили. На сьогодні завершено будівельні роботи та встановлено устаткування. Зараз повним ходом проводиться налагодження останнього. Все планують зробити до кінця січня наступного року, щоб у лютому підписати акт прийомки в експлуатацію. Далі – процедура ліцензування. "Тут теж доведеться попрацювати досить активно, – зауважив присутній очільник МНС, – оскільки під кінець 2009 року ми маємо намір розпочати переробку радіоактивного непотребу". Між іншим, під час переробки працівники не будуть "контактувати" із небезпечними відходами. Все виконуватимуть машини-роботи.

Від побаченого та почутого у журналістів, природно, з'явилося чимало по-



ДОВІДКОВО

Будівельні конструкції об'єкта "Укриття" є локалізуючою спорудою й виконують функцію основного фізичного бар'єру на шляхах виходу радіоактивних речовин та іонізуючого опромінення у довкілля. Таким чином, проблема їхньої надійності та довговічності є надзвичайно актуальною для дотримання ядерної та радіаційної безпеки об'єкта "Укриття". Мета стабілізації локалізуючої споруди полягала у зниженні ризиків її руйнування та викиду радіоактивних речовин у навколишнє середовище. Її досягнення здійснювалося шляхом розробки та реалізації комплексу стабілізаційних заходів, які забезпечили прийнятні показники надійності будівельних конструкцій. Відтак реалізацію Проєкту стабілізації даного об'єкта розпочали в 2004 році. Загальна його вартість – близько 400 млн. грн. Фінансування стабілізаційних заходів здійснювалося з Чорнобильського фонду "Укриття", розпорядником коштів якого є Європейський банк реконструкції та розвитку.

вих додаткових запитань, на які Володимир Миколайович дав повну, вичерпну відповідь. Із найактуальнішими для сьогоднішнього моменту спілкування журналістів та Міністра МНС України читачі нашого видання матимуть нагоду ознайомитися вже в наступному номері.

По завершенню оглядових екскурсій та отриманих пояснень, коментарів від-

булося підписання Акта з прийняття заходів у рамках проекту "Стабілізація будівельних конструкцій об'єкта "Укриття" Державною комісією. Очолив Комісію заступник міністра МНС Володимир Холоша за участю представників Держатомрегулювання, Міністерства охорони здоров'я, Мінрегіонбуду та інших органів державної влади.